

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
CAUZA McMICHAEL *contra* REGATULUI UNIT¹

Cerere nr. 16424/90

Hotărâre
din 24 februarie 1995

În cauza McMichael contra Regatului Unit,
Curtea Europeană a Drepturilor Omului întrunită, în conformitate cu articolul 43 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului („Convenția”)² și cu dispozițiile relevante ale Regulamentului Curții A, în Cameră formată din judecătorii:

dl R. Ryssdal, președinte,
dl F. Gölcüklü,
dl L.-E. Pettiti,
dl R. Macdonald,
dl C. Russo,
dl A. Spielman,
dna E. Palm,
dl I. Foighel,
Sir Jon Freeland,

și, de asemenea dl Petzold, grefier,

după deliberarea care a avut în camera de consiliu la data de 22 septembrie 1994 și 25 ianuarie 1995,
pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această ultimă dată:

PROCEDURA

1. Cazul a fost deferit Curții de către Comisia Europeană a Drepturilor Omului („Comisia”) la 10 decembrie 1993, în termenul de trei luni prevăzut de articolul 32 paragraful 1 și articolul 47 din Convenție. La origine se află cererea (nr. 16424/90) formulată împotriva Regatului Marii Britanii și Irlandei de Nord, prin care Comisia fusese sesizată în temeiul articolului 25 de către doi cetățeni al Regatului Unit, dl Antony și dna margaret McMichael, la data de 11 octombrie 1989.

Cererea Comisiei face trimitere la dispozițiile articolelor 44 și 48 și la declarația prin care Regatul Unit a recunoscut jurisdicția obligatorie a Curții (articolul 46). Obiectul cererii și a reclamației a fost obținerea unei decizii prin care să se stabilească dacă, în funcție de situația de fapt, statul respondent a încălcat exigențele articolului 6 paragraful 1, 8 și 14 din Convenție.

Note de la grefier:

¹ Cazul are numărul 51/1993/446/525. Primul număr indică poziția cazului pe lista cazurilor înaintate Curții în anul relevant, iar al doilea număr indică anul în care cazul a fost deferit Curții. Ultimele două numere indică, respectiv, poziția cazului pe lista cazurilor înaintate Curții de la înființarea acesteia și pe lista respectivelor cereri către Comisie.

² Regulamentul A se plaică la toate cazurile deferite Curții înainte de intrarea în vigoare a Protocolului nr. 9 (P9) și ulterior numai cazurilor care vizează statele angajate în acest Protocol (P9). Ele corespund Regulamentului care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1983, amendat ulterior cu câteva ocazii

2. Ca urmare a anchetei desfășurate în conformitate cu regula 33 paragraful 3 (d) din Regulamentul Curții A, reclamantul și-a exprimat dorința de a participa la procedură și a desemnat un avocat care urma să-i reprezinte (regula 30).

3. Camera, care urma să se constituie, include *ex officio* pe Sir John Freeland, judecător ales din partea Regatului Unit (articolul 43 din Convenție) și dl R. Ryssdal, președintele Curții (Regula 21§ 3 (b) din Regulamentul Curții). La 28 ianuarie 1994, în prezența grefierului, Președintele Curții a tras la sorți numele celorlați șapte membri, și anume dl F. Gölcüklü, dl L.-E. Pettiti, dl R. Macdonald, dl C. Russo, dl A. Spielman, dna E. Palm și dl I. Foighel (articolul 43 *in fine* din Convenție și regula 21 paragraful 1).

4. În calitate de Președinte al Camerei (Regula 21 paragraful 5), dl R. Ryssdal, acționând prin grefierul, s-a consultat cu Agentul Guvernamental („Guvernul”), avocatul reclamantilor și Delegatul Comisiei asupra organizării procedurii (regula 37 paragraful 1 și 38). În conformitate cu ordinele emise în consecință, grefierul a primit memoriul reclamantilor la 2 mai 1994 și memoriul guvernului la 16 mai 1994, un memoriul adițional din partea reclamantilor la 2 august 1994 și comentariile reclamantilor privind aplicarea articolului 50 din Convenție la 13 septembrie 1994. La 22 august, secretarul Comisiei a notificat grefierul că delegatul își va depune observațiile la audiere.

5. În conformitate cu decizia Președintelui, audierea a avut loc în public la Palatul Drepturilor Omului, Strasbourg, la 20 septembrie 1994. Curtea a ținut înaintea o ledință preliminară.

În fața Curții s-au prezentat:

(a) din partea guvernului
dna S.J. Dickson, Ministerul Afaceri Externe și Comunitare, agent,
dl T. C. Dawson, QC, Consilier Juridic General pentru Scoția,
dl R. Reed, avocat consilier;
dl J. L. Jamieson, avocat, biroul scoțian,
dl D. MacNab, administrator, biroul scoțian, consultanți;

(b) din partea Comisiei
dna G.H. Thune, delegat;

(c) din partea companiei reclamante
dl P. T. McCann, avocat consilier,
dl T. Ruddy, avocat stagiar consultant.

Curtea a audiat declarațiile dnei Thune, dlui McCann și dlui Dawson, precum și răspunsurile lor la întrebări.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE PARTICULARE ALE CAUZEI

A. Evenimentele care au avut loc înainte și în decursul anului 1987

6. Primul reclamant, Antony McMichael, născut în 1938, și cel de-al doilea reclamant, Margaret McMichael, născută în 1954, locuiesc în Glasgow. Ei s-au căsătorit la 24 aprilie 1990.

7. La 29 noiembrie 1987, reclamanta a născut un băiat, A.. Reclamantul, cunoscut sub numele Anthony Dench, și reclamanta locuiau împreună, deși fiecare avea propriul domiciliu. La acea epocă, reclamanta a negat în mod explicit că primul reclamant era tatăl lui A. Numele tatălui copilului nu a fost înscris în certificatul de naștere.

8. Reclamanta suferea de tulburări psihiatrice grave și recurente, diagnosticate ca psihoză depresivă maniacală. Boala s-a manifestat pentru prima dată în 1973 și, ulterior, ea a fost în mod obligatoriu internată în spitale psihiatrice cu câteva ocazii. În timp ce reclamanta împreună cu fiul ei A. se aflau încă în spital după naștere, dr R., consultantul psihiatric care o trata din 1985, a constatat că reclamanta suferea de o recurență a tulburărilor mintale. El considera că în cazul întoarcerii acasă împreună cu A., copilul ar fi fost pus în pericol. În rezultat, la 11 decembrie 1987, departamentul servicii sociale al consiliului regional din Strathclyde („consiliu”) –organ local de administrare cu responsabilități impuse de lege de a proteja copiii din Glasgow și din regiunile adiacente – a solicitat și a obținut un ordin cunoscut sub denumirea de „ordin de plasare într-un local sigur”, în virtutea articolului 37, paragraful 2 din legea privind asistența socială (Scoția) din 1986 („legea din 1968”) (a se vedea paragraful 50 pentru explicații cu privire la astfel de ordine). Efectul acestui ordin era de a autoriza consiliul să-l țină pe A. la spital pentru o perioadă care nu mai mare de șapte zile. Reclamanta a fost notificată și i s-a sugerat să solicite asistență juridică.

9. Considerând că A. ar putea necesita îngrijire obligatorie, raportorul la colegiul specialiștilor pentru copii din regiunea Strathclyde, a aranjat convocarea unei „comisii pentru copii, în conformitate articolul 37 (4) din legea din 1968 (cu privire la funcțiile raportorului și natura comisiei pentru probele copiilor, a se vedea paragrafele 46, 47, 50 și 51). Motivul deferirii cazului comisiei pentru copii era că „lipsa îngrijirii din partea părinților putea cauza lui A. suferințe inutile sau ar putea afecta grav sănătatea și dezvoltarea lui”, acesta constituind unul din motivele legale prevăzute de articolul 32 din legea din 1968 (a se vedea paragraful 48). Expunerea de fapte care urmează confirmă motivul de deferire:

„(1)...

(2) Mama suferă de tulburări psihice grave.

(3) Mama refuză să urmeze un tratament medical pentru a stabili boala de care suferă, atunci când nu este internată într-o instituție psihiatrică.

(4) Mama a solicitat să fie internată în spitalul de psihiatrie în mod urgent ... la 5 iunie 1986, 5 decembrie 1986 și 31 decembrie 1986.

(5) Datorită stării sale mintale, mama nu este capabilă de a se ocupa adecvat de copil”.

10. La audierea din 17 decembrie 1987, președintele comisiei pentru copii a explicat reclamantei motivele invocate de către raportor pentru deferirea cauzei. Ea a refuzat să accepte motivul deferirii și a contestat, în special, paragrafele 2, 3 și 5 din expunerea faptelor. Respectiv, comisia pentru copii a ordonat raportorului să sesizeze tribunalul local pentru a determina dacă motivul deferirii a fost stabilit în acord cu articolul 42 din legea din 1968 (a se vedea paragraful 54).

De asemenea, comisia pentru copii a emis un mandat în baza articolului 37 (4) din legea din 1968 privind menținerea în continuare a copilului într-un local sigur până la 6 ianuarie 1988 (a se vedea paragraful 50). Un mandat nou a fost emis la 5 ianuarie 1988 de către comisia pentru copii.

11. La 23 decembrie 1987, A. a fost transferat din spital într-o familie adoptivă din Greenock, localitate situată la douăzeci și patru km de la Glasgow. Copilul a rămas să locuiască în această familie. În aceeași zi, reclamanta s-a externat din spital din propria inițiativă. S-a convenit că reclamanta va beneficia de posibilitatea de a-l vizita de A. de trei ori pe săptămână în casa familiei adoptive sub supravegherea departamentului servicii sociale.

Primul reclamant, care, de asemenea, a suferit de tulburări mintale, nu a fost inclus la această etapă în aranjamentele de vizite. Motivul principal era că reclamant nega în continuare că primul reclamant era tatăl lui A., precum și însăși reclamantul nu a revendicat calitatea lui de tată. Alte motive includeau atitudinea agreasivă și amenințătoare și refuzul lui de a furniza informații cu privire la antecedentele sale.

B. Evenimentele care au avut loc în 1988

12. Reclamanta s-a plâns despre plasamentul la Greenock și caracterul inadecvat al modalităților de vizitare. La început, ea a acceptat ca primul reclamant să nu participe la vizite, dar ulterior, ambii s-au plâns de această excludere. Ea nu a fost capabilă să se prezinte la patru vizite la care a fost autorizată în perioada 31 decembrie 1987-18 ianuarie 1988.

13. La 21 ianuarie 1988, tribunalul local din Glasgow a examinat cererea raportorului de a se pronunța asupra motivului deferirii. Reclamanta a fost prezentă la audiere și a fost reprezentată de un avocat. Primul reclamant a participat și el la audiere. Raportorul a dirijat depunerea mărturiilor de către membrii personalului medical, angajaților serviciilor sociale și a dr. R. Ambii reclamânți au depus mărturii. Tribunalul nu dispunea de alte probe documentare decât motivul deferirii și expunerea faptelor (menționate în paragraful 9). La sfârșitul audierii președintele completului de judecată a estimat motiful deferirii ca fiind dovedit. El a remis cauza raportorului care trebuia să organizeze o reuniune a comisiei pentru copii în scopul examinării cauzei. Reclamanta nu a atacat decizia la Curtea de Casație (Curtea Civilă Supremă în Scoția).

Sesizat cu o cerere a raportorului și după audierea observațiilor depuse de acesta și de reclamantă, tribunalul a emis un mandat care confirma plasarea lui A. într-un local sigur pentru o perioadă de douăzeci și unu de zile.

14. La 27 ianuarie 1988, departamentul servicii sociale s-a întrunit într-o ședință relativ la plasarea în custodie a copilului în scopul examinării cauzei. Ambii reclamânți au participat la ședință. Consultantul psihiatru, dr. R., a notificat participanții la ședință că reclamanta suferea de tulburări mintale grave și refuza să urmeze tratamentul prescris. S-a decis sistarea vizitelor, cu toate că această decizie ar putea fi supusă unei revizui cu condiția ameliorării condiției mintale ale reclamantei. Primul reclamant, de asemenea a solicitat de a beneficia de dreptul la vizite, afirmând, pentru prima dată că este tatăl lui A. Dreptul la vizite a fost refuzat din moment ce reclamanta continua să susțină că el nu era tatăl copilului. Departamentul servicii sociale a luat, de asemenea, în considerație atitudinea lui agresivă și amenințătoare, precum și refuzul lui de a furniza informații cu privire la propria persoană.

15. La 4 februarie 1988, comisia pentru copii s-a întrunit pentru examina necesitatea dispunerii măsurilor obligatorii de îngrijire pentru A. Reclamanta a asistat la ședință împreună cu primul reclamant în calitate de reprezentant al ei. Comisia pentru copii dispunea de un număr de documente, inclusiv un raport din 12 ianuarie 1988 cu privire la copil, elaborat de departamentul servicii sociale, care recapitula istoria cauzei și propunea menținerea în continuare a copilului în familia adoptivă. În conformitate cu regulile procedurale pertinente (care se conțin în Regulamentul procedurii cu privire la copii (Scoția) – „regulamentul din 1986”; a se vedea

paragraful 57), aceste documente nu au fost furnizate reclamantilor, dar președintele comisiei le-a comunicat conținutul lor.

Comisia pentru copii a decis ca A. nu necesita măsuri obligatorii de plasare. Prin urmare, comisia a emis o ordonanță de supraveghere, în virtutea articolului 44 (1) din legea din 1968, plasându-l pe A sub tutela Consiliului cu condiția ca el să locuiască cu familia sa adoptivă în Greenock (cu privire la condițiile de tutelă, a se vedea paragraful 58 și 60). Decizia s-a bazat, printre altele, pe sănătatea mintală a ambilor reclamanti, comportamentul lor agresiv și ostil și refuzul reclamantei de a urma un tratament psihiatric. Această decizie nu conținea nici o prevedere în materie de vizite. În acest context, se presupune că părinții vor beneficia de drept la vizite în mod rezonabil, sub rezerva articolului 20 (1) din legea din 1968 care abilitază o autoritate locală să refuze accesul în scopul protecției copilului.

16. La 6 februarie 1988 reclamanta a fost internată într-un spital psihiatric, inițial ca pacient voluntar și, din 10 februarie, pe o bază involuntară. Ea a fost externată din spital în iunie 1988.

17. Reclamanta (în timp ce se afla în spitalul psihiatric) a depus recurs la tribunalul local împotriva deciziei comisiei pentru copii. Toate documentele prezentate comisiei au fost comunicate tribunalului. În conformitate cu procedura tradițională (examinată în paragraful 61), aceste documente nu au fost comunicate reclamantei. Ea a asistat la audierea apelului din 29 februarie 1988, fiind însoțită de două infirmiere. Era evident faptul că reclamanta consumase o doză considerabilă de sedative și nu era reprezentată. În urma discuțiilor, președintele instanței a întrebat-o dacă ea ar prefera revizuirea ordonanței comisiei de plasare sub tutelă în schimbul menținerii apelului ei. Reclamanta a fost de acord. Respectiv, s-a considerat că reclamanta s-a desistat de recursul său.

18. Departamentul serviciilor sociale a reexaminat cauza la 27 aprilie 1988. Ambii reclamanti au asistat la reuniune, spitalul psihiatric autorizând participarea reclamantei. Ținând cont de ameliorarea stării mintale a reclamantei, s-a decis acordarea permisiunii de a-și vizita copilul. La această epocă, reclamanta a confirmat că primul reclamant era tatăl copilului. La 18 februarie 1988 numele lui a fost inclus în certificatul de naștere a copilului (a se vedea paragraful 43). În timpul reexaminării, consiliul a decis să-i permită reclamantului să-și viziteze copilul după furnizarea informațiilor cu privire la antecedentele sale.

Reclamanta și-a vizitat copilul în casa familiei adoptive sub supravegherea unui reprezentant al serviciilor sociale în perioada 26 mai 1988- septembrie 1988.

19. La 24 august 1988, avocații care-l reprezentau pe primul reclamant au solicitat Comisiei scoțiene pentru asistență juridică acordarea asistenței judiciare în scopul instituirii unei acțiuni împotriva consiliului în fața Curții de Sesiune cu scopul de a obține custodia copilului, iar în caz de refuz, posibilitatea de a-l vizita. Comisia a refuzat acordarea asistenței juridice pentru motivul că era irezonabil ca reclamantul să beneficieze de astfel de asistență în circumstanțele speciale ale cauzei și că nu a fost demonstrată nici o cauză posibilă a acțiunii. Consilierul a sugerat primului reclamant că acțiunea în cauză era incompetentă și că ar fi adecvat de a urmări obținerea dreptului de vizite, solicitând comisia să reexamineze ordinul de plasare sub tutelă.

20. La 20 septembrie 1988, departamentul serviciilor sociale a desfășurat o nouă reuniune cu privire la plasarea sub tutelă a copilului. Reclamantii nu au participat la reuniune, dar al doilea reclamant a fost reprezentat de un preot. Departamentul a avut anterior întrevăderi cu primul reclamant pentru a obține informații cu privire la propria persoană și, cu consimțământul acestuia, a interogat medicul lui și poliția la acest subiect. S-a decis de a permite ambilor reclamanti să-și viziteze copilul, sub supraveghere, de trei ori pe săptămână în incinta unui

centru special și de a-i instrui cum să-și exercite funcțiile de părinți. Progresul realizat urma a fi reevaluat la un interval de trei luni.

Vizitele la centru au început la 4 octombrie 1988.

21. La 13 octombrie 1988, comisia pentru copii a reexaminat ordonanța de plasare sub tutelă. Reclamanta a asistat la reuniune, iar primul reclamant a participat în calitate de reprezentant al acesteia. Comisia dispune de un raport, datat 20 septembrie 1988, prezentat de către departamentul servicii sociale, care conținea informații recente cu privire la A. De asemenea, raportul conținea o declarație conform căreia reclamanta refuza să urmeze tratamentul prescris, o descriere a modalităților de vizitare sugerate și o recomandare de a menține ordonanța de plasare sub tutelă până la evaluarea vizitelor sugerate pentru următoarele trei luni. În conformitate cu regulile procedurale pertinente (a se vedea paragraful 57), acest raport nu a fost comunicat reclamantilor, deși președintele i-a informat de conținutul lui. Reclamantii au adresat un memoriu în care afirmau că opinia lor motivul deferirii nu a fost justificat, deoarece ei nu au beneficiat vre-odată de posibilitatea de a demonstra abilitatea lor de a îngriji copilul.

Comisia a decis menținerea tutelei și a aprobat propunerile privind vizitele. Ea a considerat că numai timpul va arăta dacă după restituirea copilului reclamantilor este un proiect viabil și că sănătatea mintală a reclamantei trebuie să fie controlată în mod riguros.

Reclamanata nu a atacat această decizie în fața tribunalului local.

22. Între 4 octombrie și 19 decembrie 1988, reclamantii au făcut aproape 23 de vizite. Lucrătorii asistenței sociale nu considerau că vizitele au fost eficiente. Potrivit rapoartelor din 22 noiembrie, elaborat de un reprezentant al serviciilor sanitare, și din 23 noiembrie, prezentat de un medic, reclamantii în mod frecvent se certau în fața lui A. și manifestau o atitudine agresivă față de personal, ca în rezultat să fie excluși din două centre de protecție a copiilor. Ei au dat dovadă de incapacitate de a accepta sau urma sfaturi cu privire la modalitățile de îngrijire a copilului.

23. La 19 decembrie 1988, a avut loc o reuniune cu privire la plasarea sub tutelă a copilului, la care au asistat ambii reclamanti. În timpul reuniunii a fost notat faptul că nu a fost realizat nici un progres evident în abilitatea reclamantilor de a se ocupa de copil. S-a decis de a încheia vizitele din cauza prejudiciului de lungă durată pe care acestea ar putea cauza copilului, în cazul în care nu există perspective reale de a restitui copilul în grija părinților naturali. De asemenea, s-a decis că de a examina posibilitatea de autorizare a adopției copilului. Reclamantii au depus recurs intern directului serviciilor sociale de district, care a confirmat decizia prin scrisoare din 28 decembrie 1988, în care le-a recomandat să solicite consultanță juridică.

C. Evenimentele care au avut loc pe parcursul anului 1989

24. În urma unei cereri înaintate de reclamantă, o comisie pentru copii a examinat la 20 iunie 1989 chestiunea plasării sub tutelă. Reclamanata a asistat la însoțită de primul reclamant, care o reprezenta. Raportorul a furnizat comisiei un nou raport al departamentului servicii sociale care conținea informații la zi cu privire la A. Raportul evidenția problemele confruntate pe parcursul perioadei vizitelor, faptul că A. era fericit și se dezvoltă bine în familia adoptivă și că se caută persoanele susceptibile de adopțiune. De asemenea, comisiei i-au fost furnizat dosarul examinat la comisiile precedente.

Reclamantii au solicitat restabilirea dreptului la vizite. Comisia a considerat că între dna McMichael și A. ar putea exista un conflict de interese. Prin urmare, ea a suspendat examinarea cauzei pentru a permite desemnarea unui „tutore” (safeguarder), o persoană independentă care să reprezinte interesele copilului (a se vedea paragraful 53).

25. După ce a fost desemnat, tutorele a avut o întrevedere cu reclamanții, reprezentanții serviciilor sociale, părinții adoptivi și poliția. În raportul său din 18 august 1989 el a declarat, printre altele, că A este îngrijit în mod adecvat de către părinții lui adoptivi și că ar fi de dorit ca dna McMichael să obțină opinia unui medic cu privire la starea sa psihică actuală.

26. Examinarea cauzei a fost reluată la 5 septembrie 1989. Reclamanții au asistat la dezbateri, dna McMichael fiind reprezentată de un avocat. În conformitate cu regulile procedurale pertinente (a se vedea paragraful 57), raportul tutorelui și alte documente examinate de comisie nu au fost comunicate reclamanților, dar președintele le-a comunicat conținutul. De asemenea, reclamanții au prezentat observații în scris în care declarau a fi capabili să se ocupe de copilul lor și incorect de a-i trage concluzii pe baza a trei luni de vizite frecvente. Tutorele a asistat la audiere și a confirmat opinia că în interesul copilului ar fi necesar de a-l menține sub tutelă.

Comisia a conchis că plasarea sub tutelă trebuie să fie menținută și că nu există nici un motiv pentru care ea ar trebuie să acorde reclamanților dreptul la vizite. Comisia nu a acceptat sugestia avocatului reclamantei de a suspenda în continuare examinarea cauzei în scopul obținerii unui raport psihiatric independent cu privire la reclamantă.

27. Dna McMichael a depus recurs la tribunalul local, invocând următoarele motive:

- (a) reclamanților nu li s-a comunicat conținutul dosarului prezentat la audiere;
- (b) refuzul de a acorda dreptul la vizite s-a bazat pe informații cu caracter incomplet, în special lipsa informațiilor la zi cu privire la sănătatea mintală a dnei McMichael; și
- (c) refuzul de a suspenda audierea în scopul obținerii unui raport psihiatric cu privire la starea mintală curentă a reclamantei a fost în mod evident nerezonabil.

Motivul (a) a fost retras. La audierea apelului din 4 octombrie 1989, tribunalul local a decis că ar fi adecvat de a obține un raport psihiatric. Prin urmare, el a acceptat recursul și a remis cauza comisiei pentru copii.

28. Între timp, un raport psihiatric, datat 29 decembrie 1989, a fost produs la solicitarea avocaților reclamanteri. Conform raportului, reclamanta suferea de o maladie mintală recurentă, care oricum era în atenuare și, în caz de repetare, ar putea fi supusă tratamentului ca și anterior. Medicul psihiatru considera că dreptul la vizite trebuie restabilit și că A. ar putea fi eventual restituit reclamanților.

29. O altă audiere a avut loc la 12 decembrie 1989 în scopul reexaminării cauzei, conform deciziei tribunalului local (a se vedea paragraful 27). Audierea a fost amânată la solicitarea avocatului care o reprezenta pe dna McMichael pentru a permite medicului psihiatru să furnizeze un raport mai detaliat.

D. Evenimentele care au avut loc pe parcursul anului 1990

30. O comisie pentru copii s-a reunit la 9 ianuarie 1990, dar nici unul din reclamanți nu s-a prezentat și nu a fost reprezentat la această reuniune. Comisia a fost notificată că reclamanta a fost declarată alienată și a fost internată într-un spital psihiatric.

O nouă audiere a avut loc la 18 ianuarie 1990. Ambii reclamanți nu s-au prezentat și nu au fost reprezentați la audiere. Comisia a concluzionat că reclamanta nu era în stare să-l viziteze pe A și că nu vede nici un viitor comun pentru A. și dna McMichael. Comisia a adăugat la condiția de supraveghere și cea de a nu permite accesul reclamantei la copil. Reclamanta nu a atacat această decizie în fața tribunalului local.

31. La 1 februarie 1990, consiliul a depus o cerere la tribunalul local de a autoriza adopțiunea lui A.

32. Reclamanții s-au căsătorit la 24 aprilie 1990. Respectiv, primul reclamant a obținut drepturile de părinte relativ la A. (a se vedea paragrafele 42 și 43).

33. Cererea a fost examinată în perioada 18 iunie 1990 și 27 iulie 1990. Reclamanții, în calitate de părinți, au refuzat să-și dea consimțământul pentru adopțiune. Ei au participat la audiere. Primul reclamant și-a apărut singur cauza, iar dna McMichael a fost reprezentată de un avocat. Probele documentare prezentate tribunalului au fost comunicate reclamanților. Au fost audiați martorii. Reclamanții au beneficiat de posibilitatea de a supune unui interogatoriu contradictoriu toți martorii citați de consiliu și au citat porțiunile lor probe.

34. Judecătorul tribunalului local a pronunțat hotărârea la 14 octombrie 1990, între timp reclamanta fusese internată din nou în spital la 12 august. El a conchis că reclamanții refuzau să-și dea acordul în mod nerezonabil și că, respectiv, consimțământul lor nu mai era necesar. Prin urmare, el a emis ordonanța de autorizare a adopțiunii copilului. Hotărârea lui conținea o descriere detaliată a istoriei clinice a tulburărilor mintale de care suferea reclamanta și a problemelor care au apărut în timpul vizitelor. El a constatat, în special următoarele:

„Dna McMichael este incapabilă de a se ocupa permanent de copil (A.) din cauza caracterului grav și imprevizibil al bolii de care suferă. În faza de acutizare a bolii, copilul poate fi pus în pericol.

...

Părinții naturali nu înțeleg ce înseamnă a iubi și a avea grijă de un copil și nu au manifestat abilitatea de a dezvolta astfel de abilități sau dorința de a le dezvolta.

Este în interesul copilului să fie declarat pasabil de adopțiune. Părinții naturali sânt incapabil emoțional și intelectual de a garanta copilului un mediu stabil și sigur. În cazul în care copilul ar fi plasat sub tutela lor el riscă să fie afectat emoțional și, din cauza incapacității lor fizice de a se ocupa de copil, ar putea fi expus unui pericol real.”

Judecătorul a concluzionat:

„În opinia mea, concluzia finală este că părinții naturali nu-și dau acordul din motive nerezonabile. Ei refuză să-și dea consimțământul deoarece ei nu sânt părinți care au început să-și demonstreze capacitatea de a se ocupa de copil. Dna McMichael suferă de tulburări mintale grave care pot în orice moment, decât dacă urmează un tratament medical adecvat, s-o facă incapabilă de a avea grijă nu numai de copil dar și de ea însăși. Chiar și atunci când starea ei de sănătate nu impune necesitatea internării în spital, ea nu este capabilă de a exercita facultățile fizice și emoționale elementare de părinte. Una capacitate pe care o are este dorința de a fi părinte, de a avea copil, dar realizarea acestei dorințe este peste puterile ei. Incapacitatea tatălui de a avea un comportament normal de părinte față de copil este stabilită prin mărturiile dnei K (vizitator sanitar) și a dnei M (departamentul servicii sociale), memoriile cărora sprijinesc constatările pe care le-am făcut referitor la vizite ...”

35. În decembrie 1990, reclamanții au depus recurs împotriva deciziei tribunalului local la curtea de sesiune.

D. Evenimenetele care au avut loc pe parcursul anilor 1991 și 1992

36. Reclamanților li s-a acordat asistență judiciară. Opinia avocaților și consilierilor juridici era că introducerea unui recurs nu are perspective de succes și trebuie abandonat. Reclamanții nu au acceptat staful și au depus recurs, fără a beneficia de asistență judiciară.

37. Recursul a fost respins de către curtea de sesiune la 1 noiembrie 1991. Curtea a declarat că judecătorul tribunalului local avea motive solide de a concluziona că, din cauza stării mintale a reclamanților și incapacitatea reclamantei de a avea grijă de copil, ar fi în contradicție cu interesele copilului de a-l plasa sub tutela părinților naturali.

38. Între timp, la 18 iulie 1991, o comisie pentru copii a decis menținerea tutelei. O decizie similară a fost emis, ulterior, de către o altă comisie la 9 iunie 1992.

E. Evenimentele care au avut loc în timpul anului 1993

39. La reuniunea unei comisii pentru copii care a avut loc la 4 mai 1993, s-a anunțat că părinții adoptivi cu care a locuit A începând cu 23 decembrie 1987 intenționau să-l adopte. Comisia a decis menținerea tutelei, cu condiția că A să locuiască în continuare cu părinții adoptivi.

40. La 25 mai 1993, judecătorul tribunalului local a acceptat cererea formulată de părinții adoptivi de a-l adopta pe A. Efectul ordonanței de adopțiune era investirea părinților adoptivi cu toate drepturile și datoriile de părinte relativ la A.

41. La 21 septembrie 1993, o comisie pentru copii a decis ridicarea tutelei, dat fiind că a fusesse adoptat și toate rapoartele privind condiția lui curentă erau favorabile.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNĂ RELEVANTĂ

A. Drepturile părinților

42. În conformitate cu dreptul scoțian natura drepturilor de care se bucură părinții în raport cu copii lor este reglementată de dreptul comun. Cât privește fetele sub vârsta de 12 ani și băieții sub vârsta de 14 ani, părinții se bucură, printre altele,

- (a) de dreptul de tutore, care poate fi descris ca drept de a administra proprietatea copilului și de a acționa legal în numele copilului;
- (b) dreptul la custodie, care poate fi descris ca dreptul părintelui de a locui împreună cu copilul său, sau de a decide reședința copilului sau de a dijira educația cotidiană;
- (c) dreptul la vizite

43. Poziția persoanelor care pot exercita drepturile de părinte este reglementată de legea din 1986 privind modificarea legislației scoțiene cu privire la părinți și copii („legea din 1986”). În general, legea din 1986 a suprimat distincțiile juridice între copii născuți în căsătorie și în afara ei. Totuși, în ceea ce privește drepturile părinților persistă o diferență, după cum apare din articolul 2 (1) care prevede:

„(a) mama unui copil exercită autoritatea de părinte indiferent dacă este sau a fost căsătorită cu tatăl copilului;

(b) tatăl unui copil nu poate exercita autoritatea de părinte decât dacă este căsătorit cu mama copilului sau a fost căsătorit cu ea la epoca concepției sau ulterior.”

Articolul 2 (1) cade sub rezeva articolului 3, care permite oricărei persoane să revendice un interes sesizând tribunalului pentru a obține un ordin cu privire la drepturile părintești (paragraful 1). Tribunalul, fiind obligat să țină cont, în primul rând, de bunăstarea copilului, poate să nu emită un astfel de ordin decât dacă aceasta ar fi în interesul copilului (paragraful 2). tatăl natural al unui copil născut în afara căsătoriei (care, în mod automat, nu se bucură de dreptul garantat de paragraful 2 (1)) poate obține drepturile de părinte, inclusiv de tutore, custodie sau vizite) în cirtutea aceste proceduri, sesizând curtea de sesiune sau tribunal local. Dacă mama își dă consimțământul, chestiunea va fi examinată prompt.

B. Măsuri obligatorii de plasare în custodie

44. În Scoția, dispozițiile aplicabile copiilor care ar putea necesita măsuri obligatorii de plasare în custodie sânt enunțate în Partea III a legii din 1986, completată de regulamente și, în special, de regulamentul din 1986 relativ la procedura în fața comisiilor pentru copii.

1. Cadrul instituțional

(a) Autoritatea locală

45. Conform articolului 20 din legea din 1986, autoritatea locală (în speță, consiliul regional din Strathclyde) are o responsabilitate generală de a promova protecția socială în regiune. În termeni mai preciși, datoria ei este de a ancheta și de a comunica raportorului cazurile copiilor care ar putea necesita măsuri obligatorii de plasare în custodi, de a furniza rapoarte comisiilor pentru copii cu privire la copii și de a implementa condițiile de plasare sub tutelă impuse de comisiile pentru copii.

(b) Raportorul

46. Raportorul este numit în virtutea articolului 36 din legea din 1986 de către autoritatea locală. Deși este angajat de autoritatea locală, el trebuie să exercite judecata în mod independent și activează separat de departamentul servicii sociale. El nu poate fi revocat fără consimțământul ministrului de interne. El este obligat să decidă dacă o cauză trebuie să fie diferită unei comisii pentru copii și să convoce astfel de audieri în caz de necesitate.

(c) Comisiile pentru copii

47. Comisiile pentru copii decid dacă un copil constituie obiectul măsurilor obligatorii de plasare sub tutelă și, în caz afirmativ, care măsuri sânt adecvate. În conformitate cu articolul 34 din legea din 1986, comisie pentru copii este compusă de un președinte și doi membri aleși din colegiul specailiștilor în domeniul copiilor. Ministrul Afacerilor Interne desemnează un astfel de colegiu pentru fiecare autoritate locală. Durata mandatului membrilor este specificată de ministru; ei pot fi revocați în orice moment de către ministru, dar numai cu consimțământul judecătorului suprem din Scoția, Președintele Curții de Sesiune (articolul 33 și anexa 3 la legea din 1986, articolul 7 (1) din legea cu privire la tribunale și anchete din 1992). În practică, membrii sânt inițial desemnați pentru o perioadă de doi ani și, de obicei, mandatul lor se prelungește pentru un termen de cinci ani. Ei pot fi revocați numai sub rezerva unor circumstanțe excepționale.

În termenii dreptului intern, comisia pentru copii este considerată ca un organ juridicțional (tribunal) . Ea se supune legislației aplicabile organelor juridicționale scoțiene (a se vedea paragraful 61 din anexa 1 la legea cu privire la tribunale și anchete din 1992). Membrii comisiei se bucură de imunitate judiciară în raport cu procedura detenției sau defaimării, în același fel ca și judecătorii instanțelor inferioare.

48. Comisia poate examina cauza unui copil numai dacă ea a fost deferită de raotor și dacă sânt stabilite anumite motive pentru deferire, atât prin acordul copilului și a părinților cât și printr-o decizie a tribunalului local. Astfel de motivele enunțate în articolul 32 din legea din 1986, includ:

„(c) lipsa îngrijirii din partea părinților riscă să cauzeze suferințe inutile copilului săi să prejudicieze grav sănătatea sau dezvoltarea lui.

Astfel, în absența acordului, o decizie adoptată pe motivele de deferire, după audierea mărturiilor adecvate, este esențială pentru comisie la examinarea cauzei.

(d) Judecătorul tribunalului local (Sheriff)

49. Judecătorul (Sheriff) este oricare judecător al tribunalelor locale, și îndeplinește următoarele funcții într-un proces:

- (a) de a emite o ordonanță pentru menținerea copilului într-un local sigur, în așteptarea unei audieri, în anumite circumstanțe;
- (b) de a aprecia dacă motivele deferirii comisiei pentru copii sânt justificate, în cazul în care copilul sau părinții lui nu le acceptă;
- (c) de a audia apelurile împotriva deciziilor adoptate de comisiile pentru copii.

2. Procedura

(a) Măsuri urgente

50. Drept măsură urgentă de protecție a copilului înainte ca el sau ea să fie adus în fața unei comisii pentru copii, o persoană poate fi autorizată de către un judecător să însoțească copilul „într-un local sigur”, așa cum este definit în legea din 1968, în cazurile în care el nu este îngrijit de părinți (articolele 37 (2) și 94 (1) din legea din 1968. Un astfel de plasament nu durează mai mult de șapte zile. Raportorul trebuie să fie notificat imediat. Dacă el consideră plasarea obligatorie sub tutelă este necesară, el trebuie să convoce o comisie pentru copii pentru a examina cauza. (articolul 37 (4)). Dacă comisia pentru copii nu poate statua, ea poate elibera un mandat, care poate fi reînnoit o dată, solicitând plasarea pentru o perioadă de douăzeci și unu de zile (articolul 37 (4) și (5)). Ulterior, raportorul poate solicita Sherifful să elibereze un nou mandat pentru menținerea plasării pentru o perioadă de douăzeci și una de zile (articolul 37 (5A)). Copilul și părinții lui au dreptul să fie audiați înainte de eliberarea unui astfel de mandat de către o comisie pentru copii sau de către Sheriff.

(b) Obligațiunile raportorului

51. Raportorul este obligat să notifice părinții copilului despre ședința comisiei pentru copii cel puțin cu șapte zile înainte. De asemenea, el trebuie să comunice înaintea primei audieri o declarație a motivelor deferirii, precum și să solicite autoritățile locale să prezinte un raport cu privire la copil și antedecendele sale sociale. Autoritatea locală este obligată să răspundă solicitării raportorului (articolul 39 (4) din legea din 1968).

(c) Persoanele care au dreptul să asiste la dezbaterile comisiei pentru copii

52. Unul di părinți are dreptul să asiste la toate etapele procedurii în fața comisiei. Termenul „părinte” exclude tatăl unui copil născut în afara căsătoriei, dar include o persoană căreia i s-au acordat drepturile paterne în virtutea articolului 3 din legea din 1968 (articolul 4 (1) și 30 (2) din

legea din 1968). Un părinte poate fi reprezentat de orice persoană la alegerea lui (regula 11 din Regulamentul din 1986).

(d) Tutorele

53. În cazul în care președintele comisiei consideră că există un conflict de interese între copil și părinte, el este abilitat să desemneze o persoană cunoscută ca tutore să reprezinte copilul (articolul 34A din legea din 1968).

(e) Stabilirea motivelor de deferire

54. La prima audiere a comisiei, membrii ei trebuie să se asigure că motivele deferirii sânt acceptate de copil și de părinte. Dacă ele sânt acceptate de ambele părți, audierea poate continua. În caz negativ, comisia îl va obliga pe raportor să solicite tribunalului local să decidă dacă motivele sânt stabilite. O astfel de cerere trebuie înaintată în termen de șapte zile și examinată în termen de douăzeci și opt de zile. Părinții pot participa în calitate de părți și pot fi reprezentați. Audierea este desfășurată în camere, cu alte cuvinte în privat, în interesul copilului. În urma audierii, Sheriff-ul poate revoca deferirea sau, în cazul în care el consideră că motivele sânt stabilite, să remită cauza raportorului. Raportorul va organiza o altă comisie care urmează să examineze cauza și să adopte o decizie (articolul 42 (6) din legea din 1968).

(f) Examinarea cauzei de către comisia pentru copii

55. La această etapă, după discutarea cazului cu copilul, părintele sau părinții, tutorele și reprezentantul care asistă la audiere, comisia trebuie să examineze aranjamentele în scopul protejării intereselor copilului (articolul 43 din legea din 1968). Ea poate, printre altele,

- (1) decide că nu se impune o altă măsură și se desisizează de cauză;
- (2) suspenda cauza în așteptarea unei anchete noi;
- (3) dacă consideră că copilul necesită plasarea obligatorie în custodie, emite o rdonanță de plasare sub tutelă a copilului (a se vedea paragraful 58).

56. Înainte de încheierea audierii, președintele trebuie să informeze copilul, părintele sau părinții, tutorele sau reprezentanții (în caz că sânt prezenți) despre decizia comisiei pentru copii, motivele deciziei, dreptul copilului sau a părintelui de a introduce recurs la Sheriff împotriva acestei decizii și dreptul copilului și a părintelui de a primi o comunicare în scris a motivelor deciziei. O astfel de comunicare în scris trebuie să fie furnizată la solicitare. Fiecare părinte, copil sau tutore care nu a participat la audiere trebuie să fie notificat în scris de decizie, de dreptul de a primi o declarație a motivelor și de dreptul la recurs (reguliile 19 (4) și 20 din Regulamentul din 1986).

57. Comisiile pentru copii trebuie să examineze orice informații relevante care le sânt furnizate (regula 19 (2) (a) din Regulamentul din 1986). În afara declarației cu privire la motivele deferirii, această informație (care ar include orice raport, document sau informații prezentate de către raportor) nu este comunicată, în mod tradițional, copilului sau părinților. Oricum, președintele este obligat să informeze copilul și părinții despre conținutul acestor rapoarte, documente sau informații, în cazul în care consideră a fi relevant pentru modul în care cauza va fi examinată și că divulgarea conținutului nu ar aduce prejudiciu intereselor copilului (regula 19 (3) din Regulamentul 1986).

(g) Ordonanța de plasare sub tutelă

58. Ordonanțele de plasare sub tutelă sânt deciziile comisiilor pentru copii de a impune măsuri obligatorii de luare în custodie. Un fel de ordonanță care poate fi emisă este de a supune supravegherii în conformitate cu condițiile impuse de comisia pentru copii, care pot include condiția ca copilul să domicilieze într-un local diferit de cele specializate- de exemplu, în casa părinților adoptivi (articolul 44 (1) (a) și (b) din legea din 1968).

O ordonanță de plasare sub tutelă impune asupra autorităților locale obligațiunea de a proteja copilul în coonformitate cu condițiile fixate de aceasta și îi abilitază să exercite această responsabilitate. Cu toate acestea, ea nu-i învestește cu dreptul paterne de custodie și nu suprimă nici un drept patern. Aceste drepturi sânt subordonate condițiilor fixate de ordonanță, în caz de incompatibilitate, ele nu pot fi exercitate.

Astfel, dreptul la custodie nu poate fi exercitat dacă o ordonanță de plasare sub tutelă prevede ca copilul să locuiască cu părinții adoptivi. În cauza Aitken c. Aitken (1978, Session cases 297) Curtea de Sesiune a indicat că din moment ce o astfel de ordonanță de plasare sub tutelă se menține, ar fi posibil de a acorda unei persoane custodia copilului, dar numai sub rezerva condițiilor impuse de ordonanță și persoana nu va putera exercitat eficiente custodia.

Cât privește vizitele, comisia pentru copii este abilitată să le subordoneze unor condiții speciale în cazul emiterii sau menținerii unei ordonanțe de plasare sub tutelă (a se vedea cauza Kenedy c. A (1986), Scots La Times 358). În absența unei condiții expres, părinții vor beneficia de dreptul la vizite în mod rezonabil. Oricum, autoritatea locală este competentă să anuleze vizitele în exercițiul responsabilităților sale prevăzute de articolul 20 din legea din 1968. Curtea de sesiune a evidențiat în cauza Dewar c. Consiliului Regional Strathclyde ((1984) Session Cases 102), că treibunalele nu se vor pronunța asupra controverselor cu privire la vizite între părinți și autoritatea locală. Dacă un părinte nu este mulțumit de decizia adoptată de o autoritate locală în materie de vizite, el sau ea trebuie să solicite comisiei pentru copii să reglementeze chestiunea în litigiu adăugând o condiție cu privire la vizitele sub aspectul ordonanței de plasare sub tutelă. Decizia comisiei poate fi atacată în fața tribunalelor.

59. Un părinte are dreptul de a solicita reexaminarea unei ordonanțe de plasare sub tutelă la un interval de șase luni după ultima examinare (articolul 48 (4) din legea din 1968) și poate utiliza acest drept pentru a obține o decizie cu privire la vizite.

60. Conform legii din 1968, un copil nu trebuie să constituie obiectul unei ordonanțe de plasare sub tutelă decât dacă este necesar în interesul lui/ei. Ordonanța poate fi reexaminată de către o comisie penntu copii:

- (a) în orice moment, dacă autoritatea locală consideră că ea nu mai are efect sau trebuie modificată;
- (b) într-un interval de un an, astfel ea nu va mai avea efect;
- (c) la solicitarea copilului sau a părinților, după expirarea următoarelor perioade-
 - (i) trei luni de la data impunerii ordonanței de plasare sub tutelă;
 - (ii) trei luni de la data modificării condiției de reexaminare;
 - (iii) șase luni de la data oricărei reexaminări (articolul 48 (4) din legea din 1968)

Raportorul trebuie să efectuiere pregătirile necesare pentru organizarea a astfel de audieri de reexaminare. La reexaminare, comisia pentru copii poate anula, menține sau modifica ordonanța (articolul 47 (1) și 48 din legea din 1968).

- (h) Recursul împotriva deciziei comisiei pentru copii

61. În termen de trei săptămâni de la adoptarea deciziei de către comisia pentru copii, copilul sau părintele, sau ambii pot depune recurs împotriva ei la Sheriff (articolul 49 (1) din legea din 1968). Aceasta este relevantă pentru toate deciziile.

Raportorul este obligat să asigure ca toate rapoartele și declarațiile disponibile comisiei pentru copii împreună cu procesele verbale a dezbaterilor comisiei și a motivelor deciziilor adoptate să fie depuse la grefierul tribunalului local. Aceste documente nu sunt comunicate părinților.

Recursul este audiat în camere, în interesul copilului. Sheriff-ul trebuie, în primul rând, să audieze apelantul sau reprezentantul acestuia și tutorele desemnat. În cazul în care se pretinde vre-o iregularitate în conducerea cauzei, decât dacă faptele sunt acceptate de către raportor, Sheriff-ul trebuie să examineze probele furnizate de către autorul recursului sau în numele lui și a raportorului cu privire la iregularitate. Sheriff-ul va proceda la interogarea, în caz de necesitate, raportorului și a autorilor sau compilatorilor rapoartelor sau declarațiilor propuse spre examinare. El poate solicita rapoarte sau declarații suplimentare în cazul în care consideră că aceasta ar putea fi util. Copilul, părinții și tutorele au dreptul, în mod normal, să asiste la toate etapele.

62. Sherifful va admite recursul dacă constată că în procedura adoptată de comisia pentru copii exista un viciu, sau că comisia nu a atras o atenție cuvenită unor factori. În cazul în care el decide că apelul este nefondat, el confirmă decizia comisiei pentru copii. Dacă admite recursul, el poate acționa după cum urmează:

- (a) În cazul în care recursul este formulat împotriva unui mandat de plasare, el îl poate revoca;
- (b) în orice alt caz, el dispune de posibilitatea de a remite cauza comisiei spre reexaminare sau sune copilul de toate procedurile ulterioare care sunt determinate de motivele de deferire (articolul 49 (5) din legea din 1968).

63. În așteptarea recursului, copilul sau părinții lui pot înainta o cerere comisiei pentru copii de a suspenda ordonanța în litigiu, Raportorul trebuie să facă pregătirile necesare pentru audiere, care poate admite sau respinge cererea (articolul 49 (8) din legea din 1968).

C. Procedura de adopțiune în Scoția.

64. Legislația care reglementează procedura de adopțiune este legea din 1978 privind adopțiunea („legea din 1978”).

65. Conform legii din 1978, un ordin prin care copilul se declară liber pentru a fi adoptat garantează copilului posibilitatea de a locui cu persoanele care intenționează să-l adopte pe parcursul unei perioade anterioare adopției, fără a exista un risc ca copilul să fie recuperat de părinții naturali

Înainte de a emite ordinul, tribunalul trebuie să se asigure în ceea ce privește fiecare părinte sau tutore al copilului că:

- (a) el sau ea este de acord, în mod liber, și în deplină cunoaștere a cauzei, cu emiterea unui ordin de adopțiune; sau
- (b) acordul lui/ei de a adopta un ordin de adopție trebuie să nu fie condiționat de un număr de motive specifice, care includ motivul că părintele sau tutorele nu-și dă acordul în mod nerezonabil (articolul 16 (2) din legea din 1978).

Efectul unui ordin de declarare a copilului pasibil de adopție este de a investi drepturile paternale și obligațiunile agenției de adopție (o autoritate locală sau o societate aprobată de adopție) și de a achita drepturile paternale existente, După declararea copilului pasibil de adopție, el va locui în

mod normal cu persoanele care doresc să-l adopte și numai ulterior vor solicita emiterea unui ordin de adopție.

66. Un ordin al tribunalului local prin care copilul se declară pasabil de adopție, este susceptibil de recurs în fața Curții de sesiune. Ea dispune de jurisdicție la acest capitol. Curtea de Sesiune va proceda, în mod normal, pe baza constatărilor de fapt ale Sheriff-ului, dar nu este obligată de a proceda astfel. În caz de necesitate, ea poate examina probele sau poate remite cauza Sheriff-ului împreună cu instrucțiunile cu privire la maniera de procedare.

PROCEDURA ÎN FAȚA COMISIEI

67. Dl și dna McMichael au sesizat Comisia la 11 octombrie 1989. Ei s-au plâns că au fost privați de îngrijirea și custodia fiului lor A., și prin aceasta de dreptul lor de a fonda o familie, precum și de dreptul de a vizita copilul lor, care a fost eliberat spre adopție. Ei au pretins că nu au beneficiat de un proces echitabil în fața comisiei pentru copii și că nu au beneficiat de posibilitatea de a consulta rapoartele confidențiale și alte documente prezentate la audiere. Primul reclamant, de asemenea, a afirmat că, în calitate de tată natural, el nu a beneficiat de un drept legal de a obține custodia lui A sau de a participa la procedura de plasare în custodie sau de adopție și că, respectiv, el a fost supus discriminării.

68. La 8 decembrie 1992, Comisia a declarat inadmisibile, pentru motivul de a fi nefondate, plângerile reclamantilor formulate împotriva plasării lui A în custodie, sistarea vizitelor și expunerea lui spre adopție. Restul cererii a fost declarată admisibilă. În raportul său din 31 august 1983 (articolul 31), ea a exprimat opinia:

- (a) că a avut loc încălcarea articolului 8 din Convenție, în unanimitate;
- (b) că nu a existat nici o încălcare a articolului 6 paragraful 1 cu privire la primul reclamant, cu unsprezece voturi la două,;
- (c) că a avut loc încălcarea articolului 6 paragraful 1 din Convenție, în unanimitate;
- (d) că nu a existat nici o încălcare a articolului 14 cu privire la primul reclamant, în unanimitate;

Textul integral al opiniei Comisiei și a celor două opinii separate conținute în acest raport sânt anexate la prezenta hotărâre.

ARGUMENTE FINALE ÎN FAȚA CURȚII

69. La audierea din 20 septembrie 1994, guvernul a susținut în substanță declarația finală enunțată în memoriul său, prin care a acceptat că a avut loc o încălcare a articolului 6 paragraful 1 cu privire la dna Mc Michael, dar a invitat Curtea să decidă

- (1) că nu a existat nici o încălcare a articolului 6 paragraful 1 cu privire la primul reclamant;
- (2) că nu a avut nici loc încălcarea articolului 8 din Convenție cu privire la primul reclamant;
- (3) că nici o chestiune separată nu a fost ridicată în temeiul articolului 8 din Convenție cu privire la dna Mc Michael, și
- (4) că nu a existat nici o încălcare a articolului 14 cu privire la primul reclamant;

70 Cu aceeași ocazie, reclamantii au menținut în esență concluziile formulate la sfârșitul memoriului lor, în care ei s-au bazat pe

„1. articolul 6 paragraful 1 al Convenției europene a drepturilor omului, în termenii căruia în speță lipsa accesului la informații contravine articolului în cauză.

3. articolul 8 din Convenție, termenii căruia sânt menționați și invocați, pentru a demonstra că dreptul la viața privată și de familie etc, este de asemenea încălcată în speță”

ÎN DREPT

I. SCOPUL CAUZEI ÎN FAȚA CURȚII ȘI ADMISIBILITATEA PROBELOR

71. În memoriul său adresat Curții reclamanții au reiterat revendicările lor, avansate în cererea către Comisie (a se vedea paragraful 67), că retragerea copilului lor din custodie și grijă, sistarea vizitelor la el și expunerea lui spre adopție au contravenit dispozițiilor articolului 8 din Convenție. Obiectul litigiului deferit Curții este delimitat de decizia Comisiei de admisibilitate (a se vedea printre altele, hotărârea din 21 februarie în cauza Powell și Rayner v. Regatul Unit, seria A nr. 172, p. 13, paragraful 29). Respectiv, din moment ce plângerile în litigiu au fost declarate inadmisibile de către Comisie pentru motivul de a fi nefondate (a se vedea paragraful 68), Curtea nu dispune de jurisdicție de a le examina.

72. În fața Curții, reclamanții au depus o altă plângere care nu a fost examinată în raportul Comisiei, și anume că ultima decizie a tribunalului regional local și de Curții de Sesiune de a permite adopția lui A a fost adoptată în mod incorect în consecința lipsei posibilității de a refuta toate probele prezentate în timpul procedurii precedente relativ la plasarea copilului în custodie.

La momentul când petiția autorității locale a fost audiată de către tribunalului regional (între 18 iunie și 27 iulie 1990) primul reclamant a obținut drepturile paterne cu privire la A, în virtutea căsătoriei lui din 24 aprilie 1990 cu reclamanta (a se vedea paragraful 33). Probele documentare prezentate tribunalului au fost comunicate reclamanților, care au participat la procedură în calitate de părți, reclamanta fiind reprezentată de un avocat (a se vedea paragraful 33). Ordinul Sheriff-ului de a elibera pe A spre adopție a fost confirmat de către Curtea de Sesiune în baza recursului depus de reclamanți, care au persistat în recursul său. în pofida imposibilității evidente de a obține câștig în cauză. (a se vedea paragrafele 34 și 37).

În lumina constatării Curții relativ la procedura de plasare în custodie (a se vedea paragraful 84) și a faptului că divulgarea deplină a documentelor relevante a fost efectuată în timpul procedurii de adopție, Curtea nu consideră necesar de a decide dacă scopul cauzei deferite Curții se extinde și asupra acestei plângeri.

73. Reclamanții au afirmat că în memoriile sale adresate Curții și guvernului ei urmăreau scopul să „oferi noi probe care nu fusese anterior prezentate Comisiei” și că astfel de inserări nu sânt permise.

Curtea notează că elementele „noi” care erau incluse în memoriul guvernului consistă din detalii ample cu privire la faptele care sprijinesc plângerile declarate admisibile de către Comisie sau din argumentele juridice relative la fapte. Curtea nu este împiedicată de a face cunoștință cu acest material în măsura în care el este considerat pertinent (a se vedea regula 41 paragraful 1 din Regulamentul Curții A)

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 PARAGRAFUL 1 DIN CONVENȚIE

74. Reclamanții au afirmat că incapacitatea lor de a consulta anumite rapoarte confidențiale și alte documente prezentate comisiilor pentru copii și, ulterior, tribunalului regional, au cauzat încălcarea articolului 6 paragraful 1, care prevede:

Orice persoană are dreptul la judecare în mod echitabil...de către o instanță independentă și imparțială, instituită prin lege... care va hotărâ asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil...”

A. Aplicabilitatea articolului 6 paragraful 1

1. Reclamanta

75. Guvernul a acceptat concluzia Comisiei că în raport cu dna McMichael, articolul 6 paragraful 1 era aplicabil procedurii de plasare în custodie în fața comisiilor pentru copii și tribunalului regional.

Pe baza jurisprudenței sale constante, Curtea de asemenea nu vede nici un motiv pentru care să adopte concluzii diferite de cel ale Comisiei (a se vedea, spre exemplu, hotărârea în cauza W. contra Regatului Unit din 8 iulie 1987, seria A nr. 121-A, p. 35, paragraful 78).

2. Primul reclamant

76. Oricum, Comisia, concluzia căreia a fost confirmată de guvern, a considerat că articolul 6 paragraful 1 nu se aplica la plângerea primului reclamant, dl McMichael, privind incapacitatea de a consulta rapoartele confidențiale și documentele prezentate în timpul procedurii de plasare în custodie.